

ב"ח אר"ח רח

וכתב עוד ויש אומרים ונאכל מפריה ונשבע מטובה ואין
לאמרו זכו. תימה הלא קדושת הארץ הנשפעת בה
מקדושת הארץ העליונה היא נשפעת גם בפירותיה
שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ כי על כן
הזהיר ואמר בסוף פרשת מסעי (במדבר לה לד) ולא תטמא
את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן בתוכה כי
אני ה' שוכן בתוך בני ישראל ואמר אם תטמאו את הארץ
נמשכת הטומאה גם בפירותיה היונקים ממנה וכבר
נסתלקה השכינה מקרב הארץ אשר אני שוכן בתוכה ממש
בגוף הארץ נסתלקה מפני הטומאה שטימאתם אותה
ונמשך מזה כי גם כן אנכי מסלק שכינתי מתוך בני ישראל
כי עד עתה היכל ה' המה היו בני ישראל לפי שהשכינה
היתה שורה בקרבם ממש ועתה באכלם פירות היונקים
מטומאת הארץ נסתלקה השכינה כי כשהטומאה נכנסת
עם אכילת פירות בתוך בני ישראל יוצאת כנגדה הקדושה
מקרב ישראל ועל כן ניחא שאנו מכניסין בברכה זו ונאכל
מפריה ונשבע מטובה כי באכילת פירותיה אנו ניזונים
מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבע מטובתה:

אורות ישראל ט

מצוה לטעום בפה מלא מתענוג מתיקות זיו הקדושה
הרעננה של ארץ ישראל. למען תשבעו וינקתם משוד
תנחומיה, למען תמוצו והתענגתם מזיו כבודה. וצריכים
להודיע לכל העולם כולו, לעלובי הגלות האפלה, כי הצינור
של החיים המלאים שפע אור ונעימות קדושה של ארץ
חמדתו החל להפתח, הנצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו. ארץ נעימה דורשת היא את
בניה, פושטת היא את זרועותיה אלהים באהבה, על כל
פשעים היא מכסה באהבתה, שובו שובו, בנים גולים, בנים
נדחים, לחיק אמכם, שובו וזכרו אל חיים מחוללכם, זכרו
נעימות מתיקות עז אהבתו, אשר בבית אמנו וחרד הורתנו,
הנה הוא מיחל לגלותה לנו. ואם ראשית הגילוי רק קוי אור
דקים אנו רואים, במהרה תפרץ האורה, מלא רוחב ארצנו
עמנו אל.

בראשית רבה כא, ז

מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון, שלא יכולת לעמוד
בציווי אפילו שעה אחת, והרי בניך ממתנין לערלה שלש
שנים, שנאמר: "שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל".

אור החיים ויקרא יט, כד

כי אדם הראשון חטא באכילת עץ הדעת קודם זמן התירו
שהוא בחינת ערלה, שאם היה ממתין עד ליל שבת קודש
היה מקדש על היין, וזה הוא סוד דבריהם ז"ל שאמרו
(סנהדרין לח, ב): אדם (הראשון) מושך בערלתו היה, זו היא
ערלתו...

רמב"ן עה"ת ויקרא יט

"וטעם המצוה הזאת לכבד את ה' מראשית כל תבואתנו
מפרי העץ ותבואת הכרם, ולא נאכל מהם עד שנביא כל
פרי שנה אחת הלולים לה', והנה אין הפרי בתוך שלש שנים
ראוי להקריבו לפני השם הנכבד לפי שהוא מועט, ואין
האילן נותן בפריו טעם או ריח טוב בתוך שלש שנים, ורובן
לא יוציאו פירות כלל עד השנה הרביעית, ולכך נמתין לכולן
ולא נטעום מהם עד שנביא מן הנטע שנטענו כל פריו
הראשון הטוב קודש לפני ה' ושם יאכלוהו ויהללו את שם
ה' והמצוה הזאת דומה למצות הבכורים".

שמן רענן עמ' שמ

כללות מצות ערלה בא"י ביחוד היא להשריש שהנטיעות
והבנין שהיא לפיתוח המותרות כפירות אמנם ראויים הם
לאדם אבל רק בהיותו מעלה את החיים למעלה הגונה עד
שתהיה הקדושה ראויה אליו בעצם, וזה יהיה בהיותו שלש
שנים מתעסק בהמשך הזמן בהטבת מחשבותיו על תעודת
החיים, ויטבע אצלו שההשתקעות בחיי החושים כשאינם
נובעים מעומק נטיה לאצילות ויושר אלקי שאינם כלל
ראויים לשמם.

ירושלמי סוף קידושין

"רבי תזקיה ר' כהן בשם רב עתיד אדם ליתן דין וחשבון על
כל שראה עיניו ולא אכל ר' לעזר חשש להדא שמועתא
ומצמיח ליה פריטין ואכיל בהון מכל מילה חדא בשתא"